

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ประเทศไทยจะเข้าร่วมการเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งคนไทยจะได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ อาทิเช่น ด้านการค้า การลงทุน การคมนาคมสื่อสาร เพราะการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ทำให้การค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนจะคล่องและขยายตัวมากขึ้น กำแพงภาษีจะลดลงจนเกือบจะหมดไป เพราะจะทำการรวบรวมตลาดจากทุกประเทศ ให้กลายเป็นตลาดเดียว ผู้ผลิตจะส่งสินค้าไปขายในตลาดนี้ทำให้ธุรกิจนั้นสามารถเจริญเติบโตได้รวดเร็วขึ้น ขณะเดียวกันผู้บริโภคก็จะมีทางเลือกมากขึ้นในการเลือกซื้อสินค้า เนื่องจากราคาสินค้าถูกลง อีกทั้งเป็นการขยายตลาด ทำให้ตลาดของไทยนั้นใหญ่ขึ้น แทนที่จะเป็นตลาดของคน 67 ล้านคน จะกลายเป็นตลาดของคน 590 ล้านคน ด้วยเหตุนี้ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งลงทุนที่น่าสนใจ เพราะสินค้าที่ผลิตในประเทศสามารถส่งออกไปยังอีก 9 ประเทศที่เหลือได้อย่างสะดวกรวดเร็วขึ้น ทำให้เราสามารถแข่งขันกับจีนและอินเดียในด้านการดึงดูดการลงทุนเพิ่มมากขึ้น ส่วนด้านการคมนาคมสื่อสารนั้น การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้มีการพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารคมนาคมระหว่างกันเพื่อประโยชน์ด้านการค้าและการลงทุน ประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่ในจุดกึ่งกลางบนภาคพื้นแผ่นดินใหญ่อาเซียน ทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากปริมาณการคมนาคมขนส่งที่จะเพิ่มขึ้นในอาเซียนด้วยกัน และระหว่างอาเซียนกับจีนและอินเดียมากยิ่งขึ้นกว่าประเทศอื่นๆ โดยธุรกิจที่จะได้รับประโยชน์อย่างชัดเจน ได้แก่ บริษัทด้านขนส่ง คลังสินค้า ปิมน้ำมัน ฯลฯ (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2555) ด้วยประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจ สังคมและ การเมือง ดังนั้นจึงเกิดการปฏิรูประบบการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการรวมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อีกทั้งภาครัฐมีประชาสัมพันธ์เชิงบวกให้ทุกภาคส่วนได้เห็นโอกาสในการพัฒนาธุรกิจเพื่อแข่งขัน รวมพลังและเน้นการมีส่วนร่วมและระดมสมองทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีทิศทางและเป้าหมายเดียวกัน รวมถึงการบูรณาการศาสตร์ที่หลากหลายเพื่อจัดทำโครงการร่วมรัฐและเอกชน (Public Private Partnerships) จัดตั้งกองทุนวิจัยและพัฒนาเพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ อีกทั้งยังมีการเร่งรัดพัฒนากฎหมายให้เอื้ออำนวยในการจัดตั้งบริษัทและการควบรวมบริษัท ปรับระบบโครงสร้างภาษีให้สอดคล้องกับการไหลเคลื่อนของ

ประชาคมในภาคพื้นเอเชียที่จะเกิดขึ้นมาตรการการเก็บภาษีทางตรงให้มากขึ้นเพื่อลดช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยในระยะยาว ลดหย่อนภาษีกรณีที่ภาคเอกชนลงทุนในงานวิจัยและพัฒนา ลดภาษีนิติบุคคลเพื่อจูงใจให้ภาคธุรกิจที่จะมีการขยายตัวมากกว่า 10 เท่าให้เข้าระบบภาษีได้มากขึ้น ส่งผลให้รายได้เข้ารัฐได้มากขึ้น (สมเกียรติ วัฒนศิริชัยกุล, 2553)

เป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของทุกประเทศ คือการก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม โดยเครื่องมือที่นักเศรษฐศาสตร์นิยมใช้เป็นตัวชี้วัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross domestic product, GDP) และยังใช้ในการเปรียบเทียบภาวะเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ซึ่งผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศนั้นได้มาจากการคำนวณมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ ณ ระดับราคาตลาดของปีใดปีหนึ่ง ซึ่งเรียกปีนั้นว่า ปีฐาน ดังนั้นในแต่ละปีจึงมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศแตกต่างกัน เป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ ในความเป็นจริง ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอาจมีค่าสูงกว่าเป้าหมาย หรือบางปีอาจมีค่าต่ำกว่าเป้าหมาย ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ อาทิเช่น ความสามารถในการผลิต สภาพภูมิอากาศ ปริมาณสินค้าคงเหลือในแต่ละปี หรือปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะถูกกำหนดขึ้นตามนโยบาย และนำค่าที่เกิดขึ้นจริงนั้นใช้เป็นแนวทางในการปรับลด หรือขยายการผลิตเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจต่อไป อย่างไรก็ตาม การใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นเครื่องมือวัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศนั้นไม่นับรวมกิจกรรมนอกตลาด เช่น บริการของแม่บ้าน ซึ่งไม่สามารถประเมินมูลค่าเป็นตัวเลขได้ และไม่นับรวมผลผลิตที่ไม่ถูกรายงาน (underground economy) เช่น เป็นการค้าขายที่เป็นเงินสดโดยไม่มีการแจ้งให้ทางการรับทราบ เช่น บริการรับทึบเป็นเงินสด คนงานทำงานโดยรับเงินสดเพื่อเลี่ยงภาษี ไม่รวมการพักผ่อนและต้นทุนมนุษย์ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะให้ความสนใจแค่ผลผลิตโดยไม่คำนึงถึงแรงงานทำงานหนักหรือนานขนาดไหนในการสร้างผลผลิต อีกทั้งยังไม่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพสินค้าและการเกิดขึ้นของผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และไม่คำนึงถึงผลกระทบด้านลบที่เกิดจากการผลิต บริโภค และการกระทำด้านลบของคนและธรรมชาติ เช่น การค้าประเวณี การพนัน การค้ายาเสพติด (สารานุกรมเสรี, 2555)

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถสร้างฐานความรู้ในการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจที่มีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ตัวเลขพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ปี พ.ศ. 2554

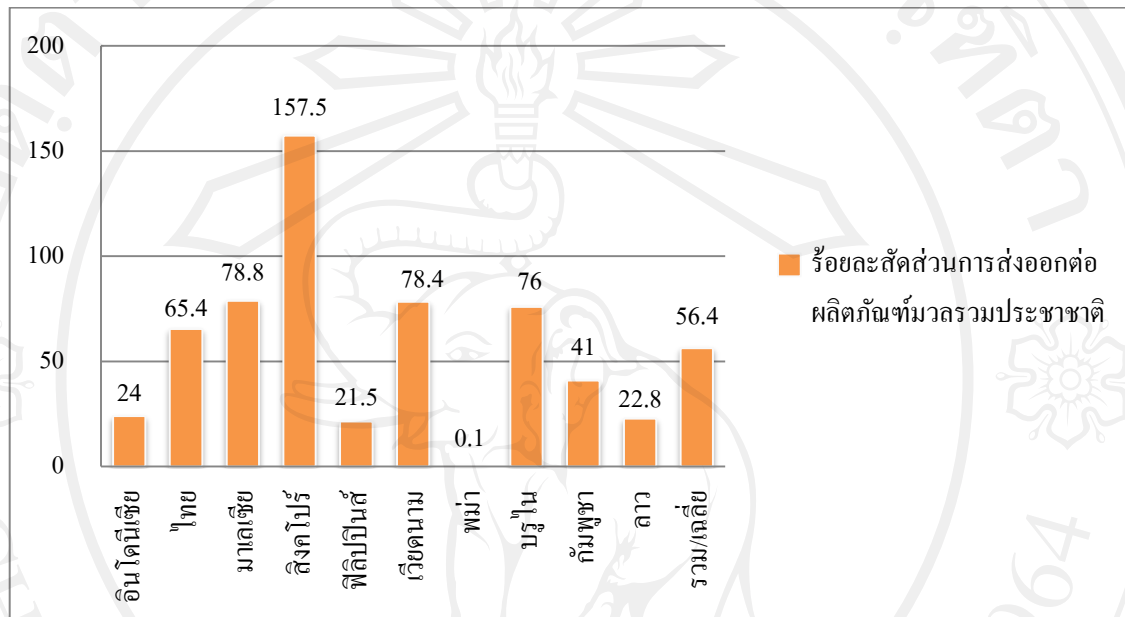
ประเทศสมาชิกอาเซียน	ประชากร (ล้านคน)	ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ พ.ศ.2554 (พินล้านดอลลาร์)	การขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ พ.ศ.2554	ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ต่อหัว (ดอลลาร์)	มูลค่าส่งออก (พินล้านดอลลาร์)	ร้อยละสัดส่วนการส่งออกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ	ทุนสำรอง พ.ศ.2554 (พินล้านดอลลาร์)	ลำดับในดัชนีพัฒนาการด้านบุคลากรของ UNDP
อินโดนีเซีย	242.3	846.7	6.5	3,511	203.6	24	110.1	124
ไทย	69.5	346.1	4	5,117	226.4	65.4	175.1	103
มาเลเซีย	28.9	288.1	5.1	9,949	227.1	78.8	133.6	61
สิงคโปร์	5.2	260	4.9	46,241	409.5	157.5	237.7	26
ฟิลิปปินส์	94.9	224.8	3.9	2,346	48.3	21.5	75.3	112
เวียดนาม	88.8	123.6	5.9	1,375	96.9	78.4	12.2	128
พม่า	48.3	51.9	10.4	857	0.1	0.1	-	149
บรูไน	0.4	16.4	2.2	38,715	12.4	76	1.7	33
กัมพูชา	14.3	12.9	6.9	909	5.3	41	3.4	139
ลาว	6.3	8.1	8	1,281	1.9	22.8	-	138
รวม/เฉลี่ย	599	2,179	5.8	3,638	1,231	56.4	749	-

ที่มา: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

หมายเหตุ: - ไม่ปรากฏข้อมูล

ประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนมีประชากรประมาณ 600 ล้านคน เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรทั่วโลกซึ่งมีกว่า 7,000 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.6 ของประชากรโลกทั้งหมด แม้ว่าประชากรของประเทศอาเซียนจะมีอยู่จำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศกลุ่มนี้ค่อนข้างยากจน สังเกตได้จากรายได้ต่อหัวของประชากรมีเพียง 3,638 ดอลลาร์ต่อปี เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวของโลกซึ่งเท่ากับ 10,143 ดอลลาร์ต่อปี ซึ่งถือว่าประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวของทั้งโลกอย่างมาก (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2556) อีกทั้งเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนมีแนวโน้มการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สังเกตได้จากสัดส่วนการส่งออกสินค้ามีมูลค่า 1.23 ล้านดอลลาร์เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ 2.18 ล้านล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ 56.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากประเทศสิงคโปร์ที่มีการส่งออกสูงถึงร้อยละ 157.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

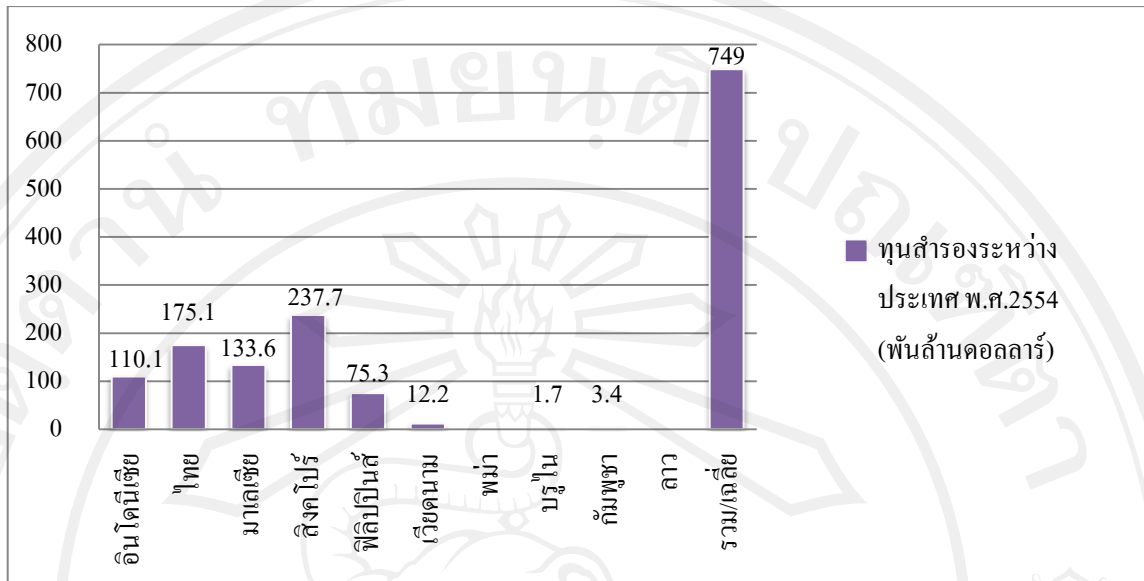
และยังมีฟิลิปปินส์ที่มีการส่งออกแรงงานไปยังต่างประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้หากประเทศพม่าได้มีการยกเลิกการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจสัดส่วนการส่งออกของผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศน่าจะมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2556) สังเกตได้จาก รูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 แสดงร้อยละสัดส่วนการส่งออกต่อผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ปี พ.ศ. 2554

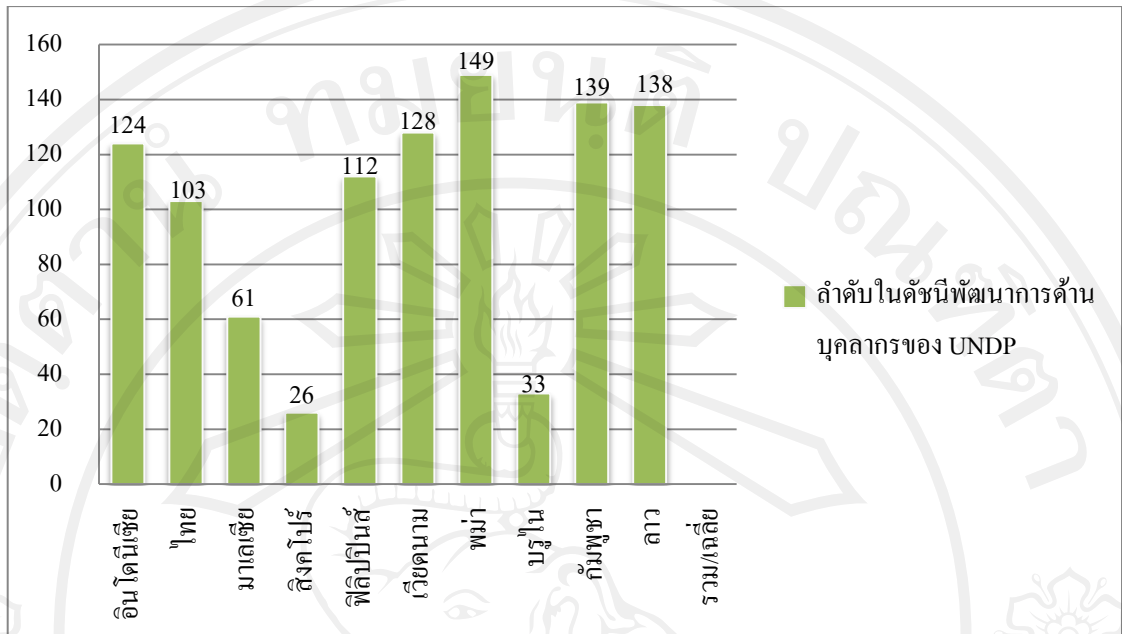
ที่มา: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อีกด้านหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนกล่าวได้ว่ามีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างมั่นคง สังเกตได้จากตัวเลขเงินทุนสำรองระหว่างประเทศที่สูงถึง 749,000 ล้านดอลลาร์ หรือร้อยละ 34.4 ของผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศของอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 3 ประเทศในอาเซียนคือประเทศสิงคโปร์ที่ร้อยละ 91.5 ของผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศ ประเทศไทยที่ร้อยละ 50.6 ของผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศ และประเทศมาเลเซียที่ร้อยละ 46.4 ของผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศ อย่างไรก็ตามยังมีประเทศที่มีทุนสำรองค่อนข้างน้อยอยู่เช่นกัน คือประเทศพม่าและลาว ในขณะที่บางประเทศยังมีทุนสำรองไม่สูงมาก เช่น ประเทศเวียดนาม ทุนสำรองเพียงร้อยละ 10 ของผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศ ในขณะที่มีการนำเข้าประมาณร้อยละ 78 ของผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศ และประเทศบรูไนที่มีทุนสำรองประมาณร้อยละ 10 ของผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศเช่นกัน กล่าวโดยรวมนั้นประเทศที่ทุนสำรองสูงน่าจะส่งผลต่อมูลค่าเงินที่แข็งค่าขึ้น (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2556) ดังรูปที่ 1.2

รูปที่ 1.2 แสดงร้อยละทุนสำรองระหว่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ปี พ.ศ. 2554
ที่มา: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในส่วนของภาวะคุณภาพชีวิต โดยอาศัยดัชนีการพัฒนาระดับความเป็นอยู่ของประชาชน หรือ UNDP Human Development Index เช่นอัตราการเสียชีวิตตอนเกิด จำนวนประชากรต่อแพทย์หนึ่งคน ระดับการศึกษาของประชาชน ฯลฯ) นั้นก็สะท้อนความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยของประชาชน หรือรายได้ต่อหัว เป็นหลัก คือสิงคโปร์มีระดับความเจริญสูงสุด (ลำดับที่ 26) ตามด้วยบรูไน (ลำดับที่ 33) มาเลเซีย (ลำดับที่ 61) ไทย (ลำดับที่ 103) ที่แตกต่างกันคือ ฟิลิปปินส์ ซึ่งอยู่ลำดับที่ 112 แต่ผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศต่อหัวเท่ากับ 2,346 ดอลลาร์ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศต่อหัวของอินโดนีเซียที่ 3,511 ดอลลาร์ค่อนข้างมาก ขณะที่คุณภาพชีวิตของอินโดนีเซียตกลงมาลำดับที่ 124 สูงกว่าเวียดนาม (ลำดับที่ 128) ไม่มากนัก แม้ว่าผลิตภัณฑ์มวลภายในประเทศต่อหัวของเวียดนามจะเพียง 1,375 เหรียญ และเป็นที่ยืนยันว่าประเทศลาว เขมรและพม่าจะเป็นประเทศที่ยังต้องพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพความเป็นอยู่ของประชาชนอีกยาวนาน จึงจะทำให้มีระดับความเจริญใกล้เคียงกับประเทศไทย (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2556) ดังรูปที่ 1.3

รูปที่ 1.3 แสดงร้อยละดัชนีการพัฒนาการด้านบุคลากรของ UNDP ของประเทศสมาชิกอาเซียน ปี พ.ศ. 2554

ที่มา: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

หากประเทศไทยเข้าร่วมการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) แล้วนั้น จะเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในตลาดโลกมากขึ้น ในการดำเนินงานได้มีการกำหนดระยะเวลาการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าของประเทศสมาชิกอาเซียนไว้ 2 กลุ่ม คือ ประเทศในกลุ่มอาเซียน 6 ประกอบด้วย ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และบรูไน ต้องลดภาษีนำเข้าสินค้าให้เป็น 0% ในปี 2553 ส่วนประเทศในกลุ่ม CLMV ประกอบด้วย พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ต้องลดภาษีนำเข้าสินค้าให้เป็น 0% ในปี 2558 เนื่องจากเป็นประเทศกำลังพัฒนา จึงจำเป็นต้องให้เวลาในการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต พัฒนาบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ ดังนั้น ทำให้ในปี 2558 อาเซียนจะไม่มีภาษีสินค้านำเข้ากับสมาชิกอาเซียนด้วยกัน ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทย ประเทศสมาชิกอาเซียน และมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย ผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยผลกระทบจากการลดอัตราภาษีเป็น 0% ในปี 2558 ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงมากที่สุด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.80 สำหรับประเทศไทยนั้นเป็นอันดับสองที่มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 1.75 รองลงมาเป็น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม พม่า ลาว และกัมพูชา ตามลำดับผลกระทบต่อมูลค่าการค้าของไทยกับประเทศคู่ค้าในกลุ่มอาเซียน ผลกระทบต่อมูลค่าการค้า

ระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าในกลุ่มอาเซียนหลังจากที่ประเทศในกลุ่ม CLMV ซึ่งประกอบด้วย พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ลดภาษีนำเข้าสินค้าให้เป็น 0% ในปี 2558 นั้น ทำให้มูลค่าการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 4,805 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ 1,334.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รองลงมาเป็นสิงคโปร์ 1,225 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และอินโดนีเซีย 827.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อพิจารณาอัตราการค้าของประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน หลังจากในปี 2558 ที่ประเทศในกลุ่ม CLMV ลดภาษีเป็น 0% แล้ว พบว่าประเทศไทยมีการเกินดุลมากขึ้น 1,400.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเกินดุลมากขึ้นกับประเทศเวียดนามเป็นอันดับหนึ่ง 316.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รองลงมาเป็นสิงคโปร์ 288.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมาเลเซีย 212.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้พบว่าไทยมีการขาดดุลกับพม่าเพิ่มขึ้น 66.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นผลมาจากการนำเข้าปิโตรเลียมมาจากพม่าเพิ่มมากขึ้น (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2555)

ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงทำการศึกษถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยพิจารณาจากตัวแปรทางเศรษฐกิจและที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจในแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการเจริญเติบโตของประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลพาแนลของประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน อันประกอบไปด้วย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจที่มีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน อีกทั้งรัฐบาลยังสามารถนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัญหาหลักในประเทศกำลังพัฒนา และสามารถใช้ในการกำหนดนโยบายของภาครัฐในการทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีเสถียรภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการวางแผนเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจในอนาคต ที่สำคัญกว่านั้น คือ เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการเตรียมความพร้อมสู่

การเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สำหรับรัฐบาล ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น ๆ และบุคคลที่สนใจ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับประเทศที่นำมาศึกษาทั้งหมดมี 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยใช้ข้อมูลทศนิยมมีชนิดข้อมูลพาแนล (Panel data) ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-2554 ดังนั้นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาสามารถแบ่งเป็นปัจจัยต่างๆ ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย สัดส่วนรายรับของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติ สัดส่วนการลงทุนต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่แท้จริง สัดส่วนหนี้ของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติ สัดส่วนค่าใช้จ่ายของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติ สัดส่วนการออมประชาชาติต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติ และอัตราการว่างงาน

ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ประสิทธิภาพของรัฐบาล กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน และดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน

ปัจจัยทางเทคโนโลยี ประกอบด้วย จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานโทรศัพท์มือถือต่อประชากร 100 คน และร้อยละของจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ปัจจัยด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย อัตราการเติบโตของจำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายทางสาธารณสุขต่อหัว ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงแหล่งน้ำสะอาด และร้อยละของประชากรที่เข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพและสุขอนามัย

โดยข้อมูลเหล่านี้ได้จากการรวบรวมฐานข้อมูลออนไลน์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) หรือไอเอ็มเอฟ (IMF) และฐานข้อมูลธนาคารโลก (World Databank)

1.5 นิยามศัพท์

กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน หมายถึง สิทธิที่ได้รับการรับรอง (อาจโดยกฎหมายหรือสถาบันทางสังคม) และระบุว่าผู้เป็นเจ้าของมีสิทธิจากการเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการได้รับประโยชน์และมีข้อจำกัดในการใช้ทรัพย์สินหรือทรัพย์สินนั้นอย่างไร โดยคุณกรรมสิทธิ์ความเป็นเจ้าของได้จากเอกสารสิทธิ์

คอร์ปชั่น หมายถึง การใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไร ตำแหน่ง ชื่อเสียง เกียรติยศ หรือประโยชน์เฉพาะกลุ่ม โดยวิถีทางที่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือมาตรฐานทางศีลธรรม คอร์ปชั่นของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการไหลเวียนของรายรับของรัฐบาลหรือรายได้ประชาชาติไปในทิศทางที่เป็นการเพิ่มความมั่งคั่งส่วนบุคคลให้กับสมาชิกของรัฐบาลชุดนั้น ๆ ซึ่งนับว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ประสิทธิผลของรัฐบาล หมายถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จของประเทศ รวมถึงความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ และการพัฒนาอันดับของประเทศในเวทีโลกได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน สามารถศึกษาได้จาก รายงานผลการจัดอันดับความยากง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่ง World Bank จะเป็นผู้ประเมินผลโดยใช้ตัวชี้วัดเชิงปริมาณวัดประสิทธิภาพของ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อจำกัดในการลงทุนทำธุรกิจ และการปกป้องสิทธิประโยชน์ของนักลงทุนในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 183 ประเทศ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หมายถึง มูลค่ารวมในราคาตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่งก่อนหักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรที่ในการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายนั้น โดยปกติจะวัดในเวลา 1 ปี ค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จะเน้นการผลิตที่เกิดขึ้นภายในอาณาเขตของประเทศโดยไม่คำนึงว่าหน่วยเศรษฐกิจที่ผลิตนั้นเป็นหน่วยเศรษฐกิจท้องถิ่นหรือหน่วยเศรษฐกิจของต่างประเทศ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง หมายถึง มูลค่าของผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายในปีใดปีหนึ่งที่คิดในราคาตลาดหรือราคาต้นทุนของปีที่กำหนดให้เป็นปีฐาน (base year) หรือมีการปรับการเปลี่ยนแปลงของราคาในแต่ละปีออกแล้วเพราะคิดในราคาคงที่ของปีที่กำหนดให้เป็นปีฐาน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในราคาประจำปี หมายถึง ค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่วัดได้ในแต่ละปีจากราคาตลาด (หรือราคาต้นทุน) ของปีนั้น มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่คำนวณได้จึงเป็นมูลค่าที่เป็นตัวเงิน ในราคาของปีนั้นหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในราคาประจำปี ซึ่งแสดงให้เห็นทราบว่า ในปีนั้นๆ ประเทศสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ออกมาได้มูลค่าเท่าใด ในกรณีที่ต้องการดูการเปลี่ยนแปลงปริมาณการผลิตระหว่างปีจะไม่สามารถนำค่าในแต่ละปีมาเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในแต่ละปีอาจจะเกิดจากสาเหตุที่ต่างกัน

รายได้ประชาชาติ หมายถึง มูลค่าที่เป็นตัวเงินของผลผลิตหรือสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ระบบเศรษฐกิจได้ผลิตขึ้นในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง